

ประเด็นการประเมิน มคกส
และหลักฐานการตรวจประเมิน

รศ.ดร. วิสुตา สุวิทยาวัฒน์
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วันอังคารที่ 31 มกราคม 2560
ณ ห้องเจ้าพระยาบอลรูม โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค กทม.

ประเด็นที่ 1.1 – 1.2

ประเมินสถาบัน

ประเด็นการประเมิน	การพิจารณา-ตัวชี้วัด
1.1 นโยบาย / กฎ / ระเบียบ	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหา สอดคล้องกับจรรยาบรรณ การใช้สัตว์ (สพสว วช) หลักการ 3 R พรบ.การใช้สัตว์ทางวิทยาศาสตร์ พศ. 2558 (สาระสำคัญ-โครงการ ต้องผ่าน คกส, ผู้ใช้สัตว์ต้องผ่านการอบรม, การพัฒนาหน่วยงานเลี้ยงสัตว์มุ่งสู่สากล) - การประกาศเผยแพร่
แผนพัฒนาของสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์แห่งชาติ (2555-2559)
1.2 การแต่งตั้งกรรมการ คกส	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรประกอบ คุณสมบัติของกรรมการ หน้าที่ของคกส หน้าที่เฉพาะของบางตำแหน่งเช่น เลขา หัวหน้าห้องสัตว์ทดลอง เป็นต้น การเลือก/การสรรหา วาระ การลาออก

ประเด็นที่ 1.3

ประเมินสถาบัน (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ตัวชี้วัด
1.3 การสนับสนุนงานของ คกส	<ul style="list-style-type: none"> - สถานภาพของหน่วยงานเลี้ยงสัตว์/คกส ในองค์กร - สำนักงาน วัสดุ ครุภัณฑ์ การตั้งและการจัดสรรงบประมาณประจำปี - การตอบสนองต่อคำร้องขอ ข้อเสนอแนะของ คกส - จัดให้มีระบบอุทธรณ์ เมื่อมีปัญหาในการทำงานหรือการพิจารณาโครงการ
ให้ความรู้กับบุคลากรทุกฝ่าย	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นนโยบาย ให้งบประมาณจัดการอบรม
จัดให้มีการเลี้ยงและการใช้สัตว์ให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณ	<ul style="list-style-type: none"> - มีนโยบาย แผนพัฒนา แต่งตั้งคกส ตั้งงบประมาณ ฯลฯ

องค์ประกอบของ กกส (ไม่น้อยกว่า 7 คน)

- ประธานกรรมการ (สามารถสื่อสารโดยตรงถึงผู้บริหารของสถาบัน)
- สัตวแพทย์ชำนาญการประจำหน่วยสัตว์ทดลอง (1 ม.ค. 2560)
- นักวิจัยที่เคยมีประสบการณ์การวิจัยที่ใช้สัตว์ทดลอง (อย่างน้อย 2 คน)
- ผู้แทนองค์กรอิสระที่ไม่เกี่ยวข้องกับสาขาวิทยาศาสตร์
- ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญอื่น เช่น นักสถิติ นักกฎหมาย บรรณารักษ์ เป็นต้น
- หัวหน้าหน่วยสัตว์ทดลองเป็นกรรมการและเลขานุการ
  - (ต้องมีกรรมการไม่น้อยกว่า 1 คนที่มาจากภายนอกสถาบัน)

องค์ประกอบของคกส. ในหน่วยงานที่ใช้สัตว์ที่ไม่มีกระดูกสันหลัง (แมง
แมลง หอย กุ้ง ปู หมึก) อย่างน้อย ๕ คน

- ❖ ผู้บริหารหน่วยงาน หรือผู้รับมอบหมาย เป็นประธาน
- ❖ ผู้ที่มีประสบการณ์การวิจัยที่ใช้สัตว์ ไม่น้อยกว่า ๑ คน
- ❖ ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสาขาวิทยาศาสตร์ หรือผู้ที่ไม่สังกัดหน่วยงาน
ไม่น้อยกว่า ๑ คน (อาจเป็นบุคคลเดียวกันก็ได้)
- ❖ ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสาขานั้นๆ ไม่น้อยกว่า ๑ คน
- ❖ ผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ประเด็นที่ 2.1

ประเมิน กรรมการ คกส

ประเด็น	การพิจารณา
2.1 กรรมการ คกส.	<ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบ กรรมการผ่านอบรมที่เกี่ยวข้อง
	<ul style="list-style-type: none"> - การเชื่อมโยงกับกรรมการบริหาร เช่น ประธาน เป็นกรรมการบริหาร - หัวหน้าหน่วยสัตว์ทดลอง (ผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการ) เป็นกรรมการและเลขานุการหรือ แสดงความเชื่อมโยงระหว่าง คกส กับหน่วย สัตว์ทดลอง
	<ul style="list-style-type: none"> - การฝึกอบรมและการศึกษาต่อเนืองทุกปี อย่าง น้อยปีละ 1 ครั้ง

หน้าที่ของ คกส

1. จัดทำแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับจรรยาบรรณฯ และขอตั้งงบประมาณประจำปี
2. พิจารณาโครงการที่ใช้สัตว์ อนุมัติ หรือไม่อนุมัติ หรือให้เปลี่ยนแปลงแก้ไข ข้อเสนอโครงการ
3. ติดตามกำกับดูแลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้ว สั่งแก้ไข ระงับ ยุติโครงการที่ไม่เป็นไปตามข้อเสนอ
4. กำกับดูแลให้มีการดูแลสุขภาพสัตว์โดยสัตวแพทย์ประจำสถานที่ดำเนินการ
5. ตรวจสอบและกำกับดูแลสถานที่ดำเนินการ ให้มีการดำเนินการตามจรรยาบรรณฯ
6. จัดทำแผนและดำเนินการให้มีการพัฒนาบุคลากร

7. จัดทำแผนและดำเนินการให้มีการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้
เข้าใจเรื่อง จรรยาบรรณฯ มาตรฐานการเลี้ยงและใช้สัตว์ พ.ร.บ. สัตว์ฯ
8. กำหนดมาตรฐานวิธีปฏิบัติ (Standard Operating Procedures, SOPs) การปฏิบัติหน้าที่
ของ คกส. การเลี้ยงและใช้สัตว์ของหน่วยงาน ฯลฯ
9. จัดทำรายงานการดำเนินการต่อสัตว์ทุก ๖ เดือน และกำกับการจัดทำสถิติการเลี้ยง
และใช้สัตว์ทุก ๖ เดือนของผู้กำกับดูแลสถานที่ เพื่อรายงานต่อเลขาธิการ วช. และ
จัดทำสรุปรายงานประจำปี
10. ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการจรรยาบรรณของหน่วยงาน และวินิจฉัยการกระทำผิด
จรรยาบรรณ
11. เสนอผู้บริหารหน่วยงานให้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อช่วยพิจารณาโครงการตามความ
จำเป็น

ประเด็นที่ 2.2-2.5

ประเมิน หน้าที่ของคกส

ประเด็นการประเมิน	การพิจารณา
2.2 การประชุมของ คกส	- มีกำหนดการประชุม หลักเกณฑ์ บันทึก คำตอบแทน/ภาระงาน
2.3 การใช้อำนาจของคกส. - พิจารณาวินิจฉัยการกระทำผิด จรรยาบรรณ - เสนอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ	- มีหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการพิจารณา/การแต่งตั้ง - มีหลักเกณฑ์การยื่นข้อร้องเรียน - ประกาศเผยแพร่
2.4 การเก็บรักษาความลับ	- การจัดการรักษาความลับและผลประโยชน์ทับ ซ้อน
2.5 การจัดการเอกสารและการ เข้าถึงเอกสาร	- มีระบบการจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ - มีการจัดการเกี่ยวกับการเข้าถึงเอกสาร

ประเด็นที่ 2.6-2.8

ประเมิน หน้าที่คกส (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	การพิจารณา
2.6 การจัดการฐานข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดทำฐานข้อมูล - การเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ - มีบุคลากรรับผิดชอบปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
2.7 หน้าที่ 1 การจัดทำแผนพัฒนาฯ และแผนงบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำแผนพัฒนาการเลี้ยงและการใช้สัตว์ - ติดตามแผน ทบทวน ปรับแผน
2.8 หน้าที่ 2 การพิจารณาโครงการที่ขอใช้สัตว์	<ul style="list-style-type: none"> - มีกฎ/ระเบียบ และเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้อง - ประกาศขั้นตอน เอกสาร แบบฟอร์มกำหนดเวลา - หลักการพิจารณา ประเด็นพิจารณา (โครงการต้องสอดคล้องกับจรรยาบรรณและหลักการ 3 R) - การอุทธรณ์ร้องทุกข์

ประเด็นที่ 2.9-2.11

ประเมิน หน้าที่คกส (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	การพิจารณา
2.9 หน้าที่ 3 การติดตามโครงการฯ	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามการดำเนินงานและรายงานของโครงการ - ระเบียบข้อบังคับในการควบคุมการไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอโครงการ
2.10 หน้าที่ 4 กำกับดูแลให้มีการสุขภาพสัตว์ สภาพแวดล้อม การป้องกันการติด/กระจายเชื้อ สารพิษ โดยสัตวแพทย์	<ul style="list-style-type: none"> - การตรวจสุขภาพสัตว์/สภาพแวดล้อม - การป้องกันการติดเชื้อ/การแพร่กระจายเชื้อ สารพิษ มลพิษ - มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อ คกส. ในการประชุมทุกครั้ง
2.11 หน้าที่ 5 การตรวจสอบและกำกับการเลี้ยงสัตว์โดยหัวหน้าหน่วย	<ul style="list-style-type: none"> - มีหลักเกณฑ์ วิธีตรวจสอบ - มีแผนและหลักฐานการดำเนินการการตรวจสอบสถานที่ระบบการเลี้ยง และรายงานต่อคกส. - คกส. มีแผนเข้าตรวจสอบการดำเนินการและมีรายงานการติดตาม อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

ประเด็นที่ 2.12-2.16

ประเมิน หน้าที่คกส (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	การพิจารณา
2.12 หน้าที่ 6 การพัฒนาบุคลากร	- มีแผนงาน เสนอของบประมาณ /หลักฐาน
2.13 หน้าที่ 7 การเผยแพร่ความรู้ และประชาสัมพันธ์	- ให้ประชาคมในหน่วยงานและนอกส่วนงานทราบ
2.14 หน้าที่ 8 การจัดทำ SOP	- ทุกงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ คกส./การ เลี้ยงและใช้สัตว์
2.15 หน้าที่ 9 รายงานการดำเนินการ ต่อสัตว์ กำกับการทำสถิติการใช้สัตว์	- ทำรายงานส่งสถาบัน/ผู้บริหารทุก 6 เดือน และ ประจำปี และส่งต่อ สพสว. วช.
2.16 หน้าที่ 10 ทำหน้าที่เป็นกรรมการ จรรยาบรรณของสถาบัน	- คกส. กำหนดแนวทางปฏิบัติ /ดำเนินการพิจารณา/ รายงาน เมื่อพบว่ามี การไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ของ สถาบัน หรือปฏิบัติเบี่ยงเบนจากข้อเสนอโครงการ หรือผิดจรรยาบรรณหรือขัดต่อ พ.ร.บ. สัตว์เพื่อนงาน ทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2558

ขอบคุณค่ะ

อภิปรายและซักถาม